

**Verkiezingsprogramma
2026-2030**

**EEN EERLIJKE
TOEKOMST
BEGINT
DICHTBIJ.**

In Edam-Volendam leven we met elkaar in gezellige kernen, een prachtig landschap en een actieve gemeenschap. We zijn trots op onze cultuur, verenigingen en ondernemerschap. GroenLinks-PvdA wil die kracht behouden en versterken - voor de mensen die hier wonen, nu en in de toekomst.

Maar er zijn ook zorgen. Jongeren vinden geen betaalbare woning, ouderen wachten op passende zorg, verkeer drukt op de leefbaarheid, natuur staat onder druk en armoede raakt te veel huishoudens. GroenLinks-PvdA ziet het als haar taak om dit eerlijker en duurzamer te organiseren. We nemen verantwoordelijkheid, kiezen voor lange termijn-oplossingen en zetten de mens centraal.

Wij staan voor een sociale, groene en betrouwbare overheid. Voor wijken waar je prettig kunt wonen, met voorzieningen in de buurt. Voor buurten waar iedereen meetelt en mee kan doen, van jong tot oud, van nieuwkomer tot hier geboren en getogen. Voor een gemeente die kwetsbaren beschermt, bewoners betreft, kansen eerlijk verdeelt en onze wereld goed doorgeeft aan volgende generaties.

Onze speerpunten? Betaalbaar wonen, duurzame energie, toegankelijke zorg, sterk openbaar vervoer, een groene leefomgeving, goed onderwijs, voldoende inkomen en eerlijke kansen voor iedereen. Met vooruitstrevende plannen, lef en samenwerking maken we het verschil.

Met dit programma nodigen we inwoners uit om mee te bouwen aan een Edam-Volendam waarin solidariteit, duurzaamheid en zeggenschap vanzelfsprekend zijn. Kies je voor GroenLinks-PvdA, dan kies je voor een gemeente die werkt aan een eerlijke toekomst voor iedereen.

BETAALBAAR WONEN IN EEN FIJNE BUURT

Iedereen verdient een betaalbaar, duurzaam en prettig thuis, in een wijk waar je je welkom voelt en kunt leven zoals bij jou past. In Edam-Volendam werken we aan buurten waar jong en oud zich thuis voelen, waar je kunt wonen in de buurt van je werk of familie, en waar nieuwe woningen bijdragen aan leefbaarheid en verbondenheid.

Steeds meer mensen zoeken zo'n plek. Jongeren willen hun eerste stap zetten naar zelfstandigheid, gezinnen zoeken ruimte om te groeien, en ouderen willen juist kleiner wonen met zorg en voorzieningen in de buurt. Tegelijk is de vraag groter dan het aanbod. Dat vraagt om slimme keuzes, duurzame oplossingen en de durf om ruimte te maken: binnen bestaande wijken, in leegstaande gebouwen en waar mogelijk op nieuwe locaties.

GroenLinks-PvdA wil dat wonen weer eerlijk wordt. Niet de hoogste bieder of projectontwikkelaar bepaalt, maar de mensen die hier leven. Daarom bouwen we aan nieuwe, betaalbare woonruimte in alle dorpskernen, ondersteunen we woningcorporaties, en zorgen we dat jongeren, ouderen en woningdelers écht een plek krijgen. We kiezen voor houten woningen, voor gemengde wijken en voor bouwen met oog voor de toekomst. En we kiezen vooral voor het bouwen van veel nieuwe woningen, in alle prijssegmenten. Zodat fijn wonen voor iedereen haalbaar is.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Vergroten van het aanbod middenhuurwoningen, bij voorkeur in samenwerking met woningcorporaties.
2. Bij nieuwe bouwprojecten te streven naar minimaal 40% sociale huur-, 30% middenhuur of middenkoop- en maximaal 30% vrije sectorwoningen.
3. Lokale woningzoekenden prioriteit te geven bij toewijzing van betaalbare woningen.
4. Van harte mee te werken aan de huisvestingsopgave voor statushouders, zodat zij een eerlijke kans krijgen op een thuis. Daarmee helpen we ook om de doorstroom in de asielketen op gang te brengen.
5. Het stimuleren van flexibele woonvormen voor senioren en jongeren in de Zeevang, Edam en Volendam, zoals kangoeroewoningen, tinyhouses, hofjes en gemengde wijken voor alle generaties.
6. Het realiseren van levensloopbestendige woningen en kleinschalige woonzorgprojecten voor ouderen, ook in de dorpen van de Zeevang.
7. Woningcorporaties meer ruimte en ondersteuning vanuit de gemeente geven, bijvoorbeeld door lagere grondprijzen bij gemeentelijke bouwgrond.
8. Op alle nieuwbouw toepassen van zowel een zelfbewoningsplicht als een anti-speculatiebeding.
9. Het investeren in de verbetering van de openbare ruimte, verduurzaming en sociale voorzieningen zodat elke wijk aantrekkelijk blijft.
10. Te stimuleren dat 20% van de nieuwe woningen in 2030 van hout wordt gebouwd (CLT), duurzaam, circulair en snel.

11. Bij voorkeur nieuwbouw te realiseren binnen bestaande wijken en kernen, waardoor het buitengebied groen blijft.
12. Het voeren van actief grondbeleid om regie te houden op woningbouw; dit houdt in dat de gemeente indien nodig zelf grond aankoopt binnen de kernen.
13. Het stimuleren van woningdelen en woningsplitsen via duidelijke en soepele regelgeving.
14. Het actief aanpakken van leegstand door transformatie van winkels, kantoren en andere gebouwen naar woningen.
15. Het realiseren van tijdelijke huisvesting van hoge kwaliteit voor jongeren en woningzoekenden met spoed, bijvoorbeeld op restgronden binnen de bebouwde kom of op toekomstige bouwlocaties.
16. Het in kaart brengen van alle potentiële woningbouwlocaties binnen bestaande kernen voor de komende 10 à 20 jaar. De gemeente ontwikkelt samen met grondeigenaren plannen voor deze locaties.
17. Door wonen belangrijker te vinden dan parkeren. De gemeente werkt met een lagere parkeernorm als dit nodig is om woningbouw mogelijk te maken.
18. Het versnellen van de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk op industrieterrein Julianaweg. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor wonen op andere (voormalige) industriegebieden.

**NIET DE HOOGSTE
BIEDER OF PROJECT-
ONTWIKKELAAR
BEPAALT, MAAR
DE MENSEN DIE
HIER LEVEN.**

MILIEU

Iedereen wil graag wonen in een schone buurt, met frisse lucht, schoon water en veilige speelplekken. Edam-Volendam is van oudsher een groene en verzorgde gemeente - en dat willen we graag zo houden. Een leefomgeving zonder rommel of schadelijke stoffen is niet alleen prettig, maar ook belangrijk voor de gezondheid van mens en dier.

GroenLinks-PvdA wil dat onze gemeente ook voor volgende generaties schoon, veilig en gezond blijft. Daarom zorgen we dat we als gemeente zelf schoon werken, én dat inwoners en bedrijven hun verantwoordelijkheid nemen. Wat we nodig hebben zijn duidelijke regels, goede voorbeelden en praktische maatregelen.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Zwerfafval actief aan te pakken. We plaatsen meer afvalbakken en helpen inwoners die vrijwillig afval opruimen.
2. Altijd te werken met schone grond. Grond die we gebruiken voor het ophogen van straten, grasvelden of speelplekken mag geen plastic, metaal of andere rommel bevatten.
3. Geen reststoffen uit de staalindustrie te gebruiken bij taken die we als gemeente uitvoeren. Deze materialen kunnen schadelijk zijn voor milieu en gezondheid.
4. Lozingen van vervuild water door bedrijven te voorkomen. Bedrijven mogen alleen met vergunning lozen. De Omgevingsdienst houdt hier streng toezicht op.
5. Beschermd zones in te stellen rond woningen, waar geen landbouwgif of andere bestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

ZORG EN WELZIJN VAN 0 TOT 99+: DICHTBIJ VOOR IEDEREEN!

Iedereen verdient goede zorg - zeker wie dat niet zelf kan regelen. GroenLinks-PvdA vindt het belangrijk dat hulp altijd bereikbaar is, dichtbij, en op basis van vertrouwen. Daarom willen we sterke netwerken van hulpverleners en organisaties in alle kernen van de gemeente. Zo krijgen mensen snel de juiste ondersteuning.

Ook bewoners zelf spelen een grote rol. Koffieochtenden, samen boodschappen doen of elkaar begeleiden; zulke initiatieven zorgen voor verbinding in de buurt. Die betrokkenheid waarderen we enorm. Tegelijkertijd willen we goed blijven letten op mensen die dit niet zelf kunnen organiseren. Zij verdienen extra aandacht.

Veel ouderen én jongeren voelen zich soms alleen. Juist dan is het belangrijk dat er hulp is die zichtbaar is, dichtbij werkt, en de tijd neemt om iemand echt te leren kennen. Alleen zo zorgen we voor steun die werkt: op het juiste moment, op de juiste plek.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Zorg en advies voor iedereen makkelijk bereikbaar te maken. We willen een toegankelijk CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin), met locaties verspreid over de gemeente. Ook zien we graag een mobiel wijk- en zorgsteunpunt, zoals een bus met specialisten die alle kernen aandoet.
2. Zorg dichtbij huis aan te bieden. Bijvoorbeeld via het geplande Gezondheidscentrum in Oosthuizen.
3. Vroegtijdig hulp te bieden om grotere problemen te voorkomen. We willen dat jeugdgezondheidszorg en maatschappelijk werk zichtbaar aanwezig zijn op scholen, zodat ouders snel en makkelijk ondersteuning vinden.
4. Jongerenwerk te versterken - op scholen, in de wijk en op straat. We zetten daarnaast in op sport- en cultuurprojecten die jongeren met elkaar verbinden.
5. Programma's zoals LEF, JOGG en OKO voort te zetten en goed te financieren. Deze initiatieven dragen bij aan gezonde keuzes, weerbaarheid en opvoedondersteuning.
6. Edam-Volendam Vitaal te ondersteunen, met extra inzet op samenwerking tussen lokale zorgverleners en specialisten.
7. Snelle samenwerking mogelijk te maken tussen scholen, zorgverleners, vrijwilligers en de gemeente. Als het kan, werken ketenpartners op één plek. Door duidelijke communicatie weten ouders en jongeren waar ze terecht kunnen.
8. In te zetten op gelijke kansen voor alle kinderen. We bieden zorg op basis van vertrouwen, met minder papierwerk. Ouders krijgen ondersteuning, ook in de kleine kernen. Kinderen met een beperking krijgen extra aandacht.

9. Langdurige contracten af te sluiten met zorg- en welzijnsorganisaties, liefst non-profit. Zo zorgen we voor rust en kwaliteit in de dienstverlening.
10. Wachtlijsten te verkorten door flexibeler in te kopen en sneller te schakelen waar dat kan.
11. Armoede te voorkomen en mensen op tijd te ondersteunen.
12. Kinderen uit gezinnen met een laag inkomen een kindpakket te geven, met daarin voorzieningen voor sport, bibliotheek en schoolspullen.
13. De inkomensgrens voor minimaregelingen te verhogen naar 130% van het sociaal minimum, zodat meer mensen hulp kunnen krijgen.
14. Regelingen makkelijker te maken. De gemeentelijke website wordt duidelijker, en inwoners hoeven geen dubbele aanvragen of onnodige documenten in te leveren.
15. Jongeren die bijstand aanvragen direct te helpen. We willen voorkomen dat zij vier weken moeten wachten en in die tijd schulden opbouwen.
16. Zorg te dragen voor goed en toegankelijk onderwijs. Kinderen moeten dichtbij huis naar school kunnen. We houden scholen open en waar nodig zorgen we voor een openbare basisschool, bijvoorbeeld in de Lange Weeren.

DUURZAME EN GROENE GEMEENTE

DUURZAAM EN TOEKOMSTBESTENDIG

De gevolgen van de klimaatcrisis merken we ook in Edam-Volendam: hete zomers, extreme regenval en periodes van droogte. Dat maakt het extra belangrijk om in actie te komen - nu het nog kan. Gelukkig kunnen we als gemeente wél verschil maken.

GroenLinks-PvdA wil dat Edam-Volendam stap voor stap verandert in een duurzame, toekomstbestendige gemeente. We besparen energie, wekken zelf schone energie op en gaan slimmer om met grondstoffen. Zo zorgen we samen voor een gezonde leefomgeving, voor nu en voor toekomstige generaties.

Inwoners met een laag of middeninkomen krijgen extra steun om hun woning te isoleren of over te stappen op schone energie. Want iedereen moet kunnen profiteren van een betaalbaar, comfortabel en duurzaam huis. Door samen te werken - als gemeente, inwoners en bedrijven - maken we onze ambities waar en voorkomen we energiearmoede.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Een isolatie-offensief te starten. Huiseigenaren met een slecht geïsoleerd huis en een laag of middeninkomen krijgen €2.000 subsidie. De gemeente betaalt dit bedrag rechtstreeks aan de uitvoerende bedrijven.
2. Zorg te dragen dat iedereen kan profiteren van zonne-energie. Sociale huurwoningen krijgen snel zonnepanelen. Ook op monumenten en in beschermde stadsgezichten maken we dit makkelijker.
3. Op minimaal twee locaties te starten met zonnepanelen boven parkeerplaatsen, inclusief laadpalen voor elektrische auto's. We onderzoeken de mogelijkheden voor opslag en blijven zonnepanelen op grote daken stimuleren.
4. Bewoners met zonnepanelen aan te moedigen om meer eigen energie te gebruiken. Bijvoorbeeld met een thuisbatterij.
5. Te onderzoeken waar in de gemeente ruimte is voor wind-turbines. We moedigen boeren en ondernemers aan om kleine turbines te plaatsen.
6. Voor 2030 te starten met drie wijken aardgasvrij te maken. Bewoners krijgen hulp, zoals gezamenlijke inkoopacties, subsidie voor een warmtepomp en persoonlijk advies van een expert.
7. Inwoners en ondernemers praktisch te adviseren over energiebesparing. Denk aan minder verlichting, handige tips of advies. De gemeente neemt zelf ook extra maatregelen in gebouwen en de openbare ruimte.
8. Meer prioriteit te geven aan het bestrijden van energiearmoede. We starten projecten die energiekosten verlagen, zoals teams die radiatoren goed afstellen.

9. Samen te werken met lokale energiecoöperaties bij grote energieprojecten. Zo blijven de opbrengsten in onze eigen gemeenschap. Als samenwerking niet mogelijk is, moet minstens de helft van de winst lokaal terugvloeien.
10. Bij woningbouw en inrichting van de openbare ruimte meer circulaire materialen te gebruiken. Gebouwen worden circulair gesloopt en hergebruik staat voorop.
11. Tariefdifferentiatie (diftar) in te voeren als nieuw afvaltarief. Wie beter GFT scheidt, betaalt minder voor restafval. Zo belonen we duurzaam gedrag. Ook stopt de gemeente met het ophalen van bedrijfsafval, zodat huishoudens daar niet meer aan meebetalen.

VERKEER & MOBILITEIT

Het verkeer heeft veel invloed op de kwaliteit van de leefomgeving. GroenLinks-PvdA geeft prioriteit aan voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Onze aanpak is gericht op gezonde lucht, verkeersveiligheid en de verbindingen tussen alle kernen.

DIT DOEN WE DOOR:

1. De openbare ruimte voor iedereen toegankelijk te maken, ook voor mensen met een beperking.
2. Brede en veilige fietspaden aan te leggen tussen alle dorpskernen.
3. Meer fietsenstallingen te plaatsen bij scholen, bushaltes en winkelcentra - veilig en dichtbij.
4. Het openbaar vervoer te verbeteren, met goede busverbindingen naar Purmerend, Hoorn en Amsterdam.
5. Buurtbussen of vervoer op afroep mogelijk te maken in de Zeevang.
6. Laadpunten voor elektrische auto's te plaatsen in alle kernen, en op straat ruimte te maken voor het laden via eigen laadkabels.
7. Elektrische deelauto's te stimuleren, zodat meer mensen duurzaam kunnen rijden zonder zelf een auto te bezitten.
8. De snelheid te verlagen naar 30 kilometer per uur in dorpskernen en woonwijken.
9. Wegen veiliger te maken met snelheidsremmende maatregelen, in Volendam, Edam en de Zeevang.

10. Autoverkeer in drukke buurten te verminderen, bijvoorbeeld met autoluwe zones.
11. Betaald parkeren in te voeren waar dat nodig is voor rust en veiligheid. De opbrengsten investeren we weer in leefbaarheid.
12. Gedrag te beïnvloeden door strengere handhaving, bijvoorbeeld bij zwaar verkeer in het centrum.

ECONOMIE EN LANDBOUW

Edam-Volendam is een welvarende gemeente met een sterke economie. Die positie willen we behouden en liefst ook versterken. Dat lukt alleen als we blijven vernieuwen en verduurzamen. GroenLinks-PvdA werkt daarom samen met ondernemers aan een toekomstbestendig bedrijfsleven.

We willen een goed ondernemersklimaat in alle kernen van de gemeente, met aantrekkelijke winkelstraten, duurzame bedrijven-terreinen en ruimte voor innovatie. Groene en vernieuwende ondernemers kunnen op onze steun rekenen. Oude bedrijfsmodellen die vervuילend of niet toekomstgericht zijn, stimuleren we niet langer.

Ook in de landbouw kiezen we voor de toekomst. We zetten in op natuurinclusieve en extensieve landbouw, met oog voor mens, dier en landschap.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Onze winkelgebieden aantrekkelijk en levendig te houden. We stimuleren samenwerking tussen winkeliers en doen actief mee aan 'Koop Lokaal'-campagnes.
2. Duurzaam en langdurig verblijftoerisme te stimuleren, terwijl we het 'snelle' massatoerisme beperken. De overlast van het bustoerisme gaan we tegen, onder andere door regels op te stellen voor rondleidingen met grote groepen.
3. Samen met ondernemers energiehubs te ontwikkelen. Daarmee helpen we bedrijven op een duurzame manier om netcongestie op te lossen.

4. Minstens vier extra snellaadstations te plaatsen. Ook zoeken we samen met het bedrijfsleven geschikte en veilige locaties voor laadhubs.
5. Bedrijven die grond willen kopen in de Purmer duidelijke duurzaamheidseisen te stellen. Denk aan voorwaarden over energieopwekking, biodiversiteit, milieubelasting en circulariteit. Duurzame en innovatieve bedrijven krijgen voorrang, en we onderzoeken of zij korting kunnen krijgen op de grondprijs.
6. Bedrijven aan te trekken die goed omgaan met hun personeel. We halen geen sectoren naar onze gemeente die bekendstaan om slechte arbeidsvoorwaarden, zoals callcenters of slachterijen.
7. Pandeigenaren die winkelpanden bewust leeg laten staan aan te spreken en waar nodig aan te pakken.

**GROEN ZORGT
VOOR VERKOELING,
SCHONE LUCHT,
ONTSPANNING EN
EEN THUIS VOOR
VOGELS, BIJEN EN
ANDERE DIEREN.**

MEER RUIMTE VOOR NATUUR EN LANDSCHAP

Een groene leefomgeving is goed voor iedereen. Groen zorgt voor verkoeling, schone lucht, ontspanning en een thuis voor vogels, bijen en andere dieren. GroenLinks-PvdA wil dat Edam-Volendam groener, biodiverser en aantrekkelijker wordt, zowel in de kernen als in het open landschap.

Tegelijkertijd zien we dat de natuur onder druk staat. Door klimaatverandering, stikstof en verstening verdwijnen planten en dieren uit onze leefomgeving. In wijken moet groen regelmatig plaatsmaken voor parkeerplekken of nieuwe woningen. GroenLinks-PvdA wil dat anders doen. We maken onze woonwijken natuurinclusiever, zodat ook in versteende buurten weer ruimte komt voor leven. In de Zeevang en de Purmer versterken we natuurgebieden en voegen we nieuwe natuur toe. In de hele gemeente proberen we de stukjes natuur onderling te verbinden met groen om de kans op overleving van natuurlijke dierspopulaties te vergroten.

GroenLinks-PvdA wil zuinig omgaan met het landschap. Nieuwe bouwprojecten tasten niet alleen het leefgebied van planten en dieren aan, maar ook het open, landelijke karakter van onze gemeente. De plannen voor Lange Weeren en de Purmer liggen al vast, maar wat ons betreft zijn dit de laatste grote bouwprojecten in het landschap. Als bouwen toch nodig is, dan zorgen we dat verloren natuur ruimschoots wordt gecompenseerd.

DIT DOEN WE DOOR:

- 1.** Minstens 2000 extra inheemse bomen te planten in de komende jaren. Dat doen we in de openbare ruimte en samen met enthousiaste bewoners, boeren en scholen.
- 2.** Inwoners de ruimte te geven om te vergroenen. We moedigen geveltuintjes, groene boomspiegels, buurtparkjes en tegelwippen aan, en werken samen met inwoners die veel weten van natuur en biodiversiteit.
- 3.** Woonwijken groener en klimaatbestendig te maken. We verbeteren de waterafvoer, voorkomen wateroverlast en zorgen voor schaduwplekken op warme dagen.
- 4.** Voor elke wijk een vergroeningsplan op te stellen. Bewoners denken mee en helpen mee met de uitvoering.
- 5.** Te zorgen dat het Schutterijveld in Edam openblijft bijvoorbeeld als plek voor volkstuinen.
- 6.** Grond met uitgestelde bouwplannen tijdelijk te gebruiken voor natuur of bloemenrijke perken.
- 7.** Onze parken, bermen en groenstroken ecologisch te beheren. We zorgen voor natuurvriendelijk onderhoud met oog voor insecten, vogels en planten.
- 8.** Bomen alleen te kappen als het echt niet anders kan. Gezonde bomen willen we verplaatsen of herplanten. Gekapte bomen worden ruimschoots gecompenseerd door nieuwe aanplant.
- 9.** In de Purmer nieuwe natuur aan te leggen op gemeentelijke grond. Tussen het industrieterrein en het open landschap komt een groene afscheiding. De rest van de Purmer blijft wat ons betreft groen, open en landschappelijk.

10. Het deel van de Purmer dat niet voor bebouwing wordt gebruikt groen en open te houden, zonder sportvelden of andere grote voorzieningen.
11. In de Zeevang samen te werken met boeren en natuurorganisaties. Op ongebruikte stukken grond leggen we nieuwe natuur aan.
12. Boeren te stimuleren om akkerranden met bloemen en kruidenrijk grasland aan te leggen. Dat is goed voor bijen, vlinders en de bodem.

DIERENWELZIJN

Dieren maken onze leefomgeving rijker. Wilde dieren zoals vogels, egels en vleermuizen zijn onmisbaar voor de natuur en ons ecosysteem. Huisdieren geven mensen plezier, gezelschap en dragen bij aan gezondheid en welzijn.

GroenLinks-PvdA vindt dat álle dieren een waardig leven verdienen. Daarom nemen we maatregelen om onze woonwijken en openbare ruimte diervriendelijker te maken. We doen dat bij nieuwbouw, herinrichting van straten en als onderdeel van onze vergroeningsplannen.

We beschermen dieren tegen mishandeling, zorgen voor ruimte voor wilde soorten en houden rekening met het welzijn van huisdieren. Ook in onze omgang met landbouwdieren kiezen we voor diervriendelijke oplossingen.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Meer losloopgebieden voor honden aan te wijzen in de Zeevang. Deze plekken worden zo ingericht dat honden vrij kunnen rennen en spelen, bij voorkeur in omheinde zones.
2. Kattentrappetjes te plaatsen bij hoge kademuren in Edam en Volendam. Tot die tijd mogen bewoners zelf veilige trappetjes aanleggen.
3. De bebouwde omgeving geschikter te maken voor wilde dieren. We plaatsen vleermuiskasten en -palen en verplichten bij nieuwbouw het inmettelen van nestkastjes voor vogels.
4. Geen nieuwe megastallen toe te staan in onze gemeente.

5. Een actieplan op te stellen tegen dierenmishandeling en verwaarlozing. Gemeentelijke boa's grijpen actief in bij signalen van dierenleed.
6. De ganzenpopulatie in de Zeevang diervriendelijk te beheren. Een te grote populatie zorgt voor schade aan landbouwgrond en aan de natuur.

SAMENLEVING

Vrijwilligerswerk is het kloppend hart van onze samenleving. In Edam-Volendam zijn verenigingen, scholen, sportclubs en winkels plekken waar mensen elkaar ontmoeten en samen bouwen aan een hechte gemeenschap, vooral in de kleinere kernen.

GroenLinks-PvdA wil deze verbinding versterken. We helpen verenigingen om genoeg vrijwilligers te vinden, een geschikte locatie te behouden en voldoende steun te krijgen. Ook investeren we in ontmoetingsplekken in elk dorp, geven we dorps- en wijkraden een duidelijke stem en werken we als partner samen met sociale en bewonersinitiatieven. Zo zorgen we dat iedereen kan meedoen en bijdragen.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Het aanvragen van evenementenvergunningen eenvoudiger te maken. Zo ervaren organisatoren minder obstakels.
2. Verenigingen meerjarensubsidies te geven. Dat geeft zekerheid en vermindert de administratieve last.
3. Vrijwilligers en organisatoren te ondersteunen met informatie, trainingen en praktische hulp.
4. Een actieplan te maken voor een sterker verenigingsleven. We baseren dit op gesprekken met verenigingen en grondig onderzoek.
5. Als partner samen te werken met bewonersinitiatieven en sociale actiegroepen. We bouwen samen aan een sterk netwerk.

6. Zorg te dragen voor minimaal één openbare ontmoetingsplek in elke kern in de Zeevang. Als het nodig is, stelt de gemeente subsidie beschikbaar om die plek te behouden.
7. Buurtinitiatieven in de Zeevang volop te ondersteunen. Dat doen we met subsidie, materialen en hulp bij de uitvoering – flexibel en oplossingsgericht.
8. Dorps- en wijkraden actief te betrekken bij het opstellen van lokale agenda's waarin de prioriteiten voor die kern staan. Zo bepalen inwoners zelf wat in hun buurt belangrijk is.

KUNST, CULTUUR EN SPORT

Kunst en cultuur maken Edam-Volendam levendiger, creatiever en socialer. Ze zorgen voor ontmoeting, inspiratie en plezier – voor iedereen. In onze gemeente zijn ruim honderd culturele organisaties actief, van toneel en muziek tot erfgoed en beeldende kunst. Groen-Links-PvdA ziet kunst en cultuur als iets van ons allemaal en investeert in een breed en divers aanbod. We steunen zowel vertrouwde verenigingen als nieuwe, minder bekende vormen van cultuur, zodat iedereen iets vindt dat raakt.

Sport verbindt, versterkt en geeft energie. In Edam-Volendam spelen sportverenigingen een grote rol in het sociale leven. Groen-Links-PvdA vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen, ongeacht leeftijd, inkomen of achtergrond. Daarom investeren we in buitensportvoorzieningen en luisteren we naar sportverenigingen, zodat we samen kunnen bouwen aan gezonde en sterke gemeente.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Het budget voor kunst en cultuur te verhogen, zodat culturele organisaties en activiteiten structurele steun krijgen en verdere bezuinigingen worden voorkomen.
2. Vrijtijdsvoorzieningen voor kinderen en jongeren overal in de gemeente beschikbaar te maken, zodat alle kinderen kunnen meedoen aan kunst, cultuur, sport en natuur.
3. Kinderen en volwassenen te stimuleren om mee te doen aan kunst- en sportactiviteiten. Via het talentprogramma YourTalent ontdekken kinderen hun interesses en ontwikkelen ze hun talenten.
4. Sport-, kunst- en cultuurverenigingen toegankelijker te maken voor iedereen. Samen met verenigingen bekijken we hoe deelname minder afhankelijk wordt van inkomen, fysieke mogelijkheden of sociale drempels.
5. Verenigingen, buurtinitiatieven en clubs te ondersteunen bij het vinden van huisvesting.
6. Kunstenaars uit de gemeente opdrachten en tentoonstellingsmogelijkheden te bieden, met oog voor verschillende kunstvormen en een eerlijke beloning.
7. Creatieve werkplekken in leegstaande panden mogelijk te maken, met ruimte voor ateliers en tentoonstellingen. Bij nieuwbouw zorgen we ook voor culturele ruimte.
8. De functie van cultuurcoördinator vast onderdeel van het beleid te maken, zodat deze niet langer ter discussie staat bij bezuinigingen.
9. De huidige gebruikers van de Singel na de verbouwing opnieuw een passende ruimte aan te bieden, en de buurt-huisfunctie te behouden.

INCLUSIE

Iedereen is gelijkwaardig, ongeacht verschillen in achtergrond, afkomst, geslacht, leeftijd of beperking. GroenLinks-PvdA streeft naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen zich welkom voelt en met respect wordt behandeld.

We zetten ons in voor gelijke kansen en sociale veiligheid, in het dagelijks leven en in het gemeentelijk beleid. Dat betekent dat we drempels willen wegnemen, actief luisteren naar ervaringen van inwoners en alert blijven op uitsluiting of discriminatie. Want samenleven lukt beter als we elkaar écht zien – en elkaars grenzen respecteren.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Voorlichting te geven via de gemeente en scholen over het belang van wederzijdse instemming, om seksuele intimidatie en geweld te voorkomen. We maken meldpunten beter bekend en versterken de samenwerking met relevante instanties.
2. Actief ontmoeting en contact tussen verschillende groepen in onze gemeente te stimuleren.
3. Mensen die gevlucht zijn welkom te heten en te ondersteunen met goede inburgering. We stimuleren contact tussen inwoners met verschillende achtergronden en waarderen de inzet van vrijwilligers, ongeacht de verblijfsstatus van wie zij helpen.
4. Actief te werken aan de acceptatie van mensen uit de regenbooggemeenschap (lhbtqia+). We ondersteunen scholen, clubs, buurthuizen, horeca en verenigingen hierbij.

5. Een inclusief anti-pestbeleid op scholen te bevorderen, zodat kinderen en jongeren niet worden buitengesloten vanwege afkomst, seksuele voorkeur of andere persoonlijke kenmerken.
6. De zichtbaarheid en bekendheid van het meldpunt voor racisme en discriminatie te vergroten. We zijn alert op discriminatie in beleid en verwachten dat de gemeenteraad dit scherp blijft controleren.
7. Geen zaken te doen met bedrijven of instellingen die discrimineren. We leggen dit vast in onze inkoopvoorwaarden.
8. Binnen de gemeentelijke organisatie geen enkele vorm van discriminatie te accepteren. We geven het goede voorbeeld door onbevooroordeeld – en waar nodig anoniem – te werven en selecteren.
9. Vrouwen te helpen die niet genoeg geld hebben voor tampons of maandverband, door gratis menstruatieproducten aan te bieden op toegankelijke plekken.
10. De veiligheid in het uitgaansleven te vergroten door samen met de horeca een herkenbaar gebaar af te spreken, waarmee bezoekers snel hulp kunnen vragen.
11. Onveilige plekken, vooral waar vrouwen zich niet prettig voelen, in kaart te brengen en deze veiliger te maken. Dat kan bijvoorbeeld met betere verlichting of een andere inrichting van de weg.
12. Bij het inrichten van de openbare ruimte zoveel mogelijk rekening te houden met de behoeften van verschillende gebruikers. De openbare ruimte moet voor iedereen fysiek en sociaal veilig zijn. Wij betrekken belangenorganisaties bij het maken van plannen voor de inrichting van de openbare ruimte.

**VEILIGHEID
BEGINT MET
ELKAAR KENNEN
EN NAAR ELKAAR
OMKIJKEN.**

VEILIGHEID

Veiligheid begint met elkaar kennen en naar elkaar omkijken. Als je weet wat er speelt in een buurt, kun je op tijd signalen oppikken en ingrijpen voordat problemen uit de hand lopen.

We willen dat iedereen zich veilig voelt in onze gemeente - alle leeftijden, elk geslacht en alle levensovertuigingen. Daar zetten we op in.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Huiselijk geweld, kindermishandeling, discriminatie en femicide steviger aan te pakken, door signalen eerder op te merken en goed samen te werken met hulpverleners, politie en andere betrokken organisaties.
2. Boa's wijkgericht in te zetten; zodat ze de mensen in de buurt kennen en zichtbaar aanwezig zijn. Handhaving werkt beter als er sprake is van vertrouwen en kennis van de lokale situatie.
3. De digitale veiligheid te vergroten door inwoners beter te beschermen tegen datalekken, oplichting en online intimidatie. We geven voorlichting en zorgen voor een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens binnen de gemeente.

SAMEN BESTUREN

Veel mensen voelen afstand tot de gemeente. Ze hebben het idee dat besluiten over hun buurt worden genomen zonder dat er echt naar hen geluisterd is. GroenLinks-PvdA vindt dat anders moet: inwoners kennen hun eigen omgeving het best en moeten kunnen meedenken en meebeslissen.

De gemeente is er voor iedereen. Soms vraagt dat om keuzes die niet voor iedereen gunstig voelen, maar wel in het algemeen belang zijn. Juist dan is het belangrijk dat mensen goed worden betrokken, begrijpen waarom iets gebeurt en weten waar ze wél invloed op hebben.

Vertrouwen ontstaat niet vanzelf - dat vraagt om duidelijke uitleg, open communicatie en oprechte betrokkenheid. Bij elk besluit kijkt de gemeente bewust: wie raakt dit, en hoe kunnen die mensen meedenken, meepraten of meebeslissen? Zo werken we aan een betrokken en luisterende gemeente.

DIT DOEN WE DOOR:

1. Gemeentelijke informatie actief toegankelijk te maken, zodat inwoners weten wat er speelt. Cliëntenraden, jongerenraden en andere partners in het sociaal domein worden aange-moedigd om signalen op te vangen en inwoners te betrekken.
2. Inwoners vanaf het begin te betrekken bij plannen, zodat hun ideeën echt meetellen. We laten zien wat er met hun inbreng gebeurt en lichten onze keuzes helder toe.

3. Burgerinitiatieven te ondersteunen door dichter bij inwoners te staan. Wethouders, raadsleden en ambtenaren trekken vaker de wijken in en werken minder vanuit het gemeentehuis.
4. Zowel online als fysieke bijeenkomsten te organiseren, zodat iedereen mee kan doen - ook wie minder digitaal vaardig is.
5. Regelmatig contact te houden met dorps- en wijkraden als gelijkwaardige partners. We reageren actief op vragen en signalen.
6. Loketten en procedures eenvoudiger en beter bereikbaar te maken. Via een Persoonlijke Internet Pagina (PIP) kunnen inwoners eenvoudig vergunningaanvragen volgen. Ook wordt het makkelijker om bijvoorbeeld buurtinitiatieven aan te vragen.
7. De milieustraat in Oosthuizen open te houden als belangrijke voorziening voor inwoners van de Zeevang, en de openings-tijden te verruimen.
8. Als gemeente een goede werkgever te zijn en te zorgen voor moderne, gezonde werkplekken voor alle medewerkers.

OVER DIT PROGRAMMA

Dit verkiezingsprogramma is opgesteld op verzoek van de besturen van GroenLinks en PvdA. Tijdens het schrijfproces is gebruikge- maakt van input van betrokken leden, raadsleden, externe experts en maatschappelijke organisaties uit de gemeente.

De conceptversie is gedeeld met de leden, die via amendementen en suggesties hun invloed hebben kunnen uitoefenen.

Op 12 november 2025 is dit programma vastgesteld in de geza- menlijke Algemene Ledenvergadering van GroenLinks en PvdA Edam-Volendam.

Dit programma laat zien waar GroenLinks-PvdA Edam-Volendam voor staat en wat we willen bereiken in de raadsperiode 2026–2030. Het is een uitnodiging aan alle inwoners om samen te bouwen aan een eerlijke, duurzame en verbonden toekomst voor onze gemeente.

**Vertrouwen ontstaat niet vanzelf -
dat vraagt om duidelijke uitleg,
open communicatie en oprechte
betrokkenheid.**